

Učebné osnovy školského vzdelávacieho programu – predmet: Slovenský jazyk a literatúra

1.

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby	7 hodín týždenne, spolu 231 vyučovacích hodín
Ročník	štvrtý
Škola (názov, adresa)	Základná škola M. Kukučina, 026 01 Dolný Kubín
Názov ŠkVP	Škola úspešného života
Stupeň vzdelania	primárne
Dĺžka štúdia	1 rok
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
iné	štátna škola

2. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, a to s dôrazom na písanie spojeným písaným písmom, čítania a počúvania.

3. Ciele vyučovacieho predmetu

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe.

Jazyková a slohová zložka – rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomné texty.

Čítanie a literárna výchova – u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedia si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedia porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píše texty podľa zadania učiteľa.

4. Výchovné a vzdelávacie stratégie

Kompetencie - spôsobilosti, ktoré je potrebné zvládnuť v procese vyučovania materinského jazyka, a ktoré sa opierajú o **klúčové** (základné) kompetencie. Zaraďujeme sem: **Poznávacie a čitateľské kompetencie**

1. Technika čítania a verejná prezentácia textu

- Na základe predchádzajúcej prípravy správne, plynule a s porozumením čítať nahlas aj potichu po príprave texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané skúsenostiam žiaka.
- Pri hlasnom čítaní dodržiavať správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť.
- Výrazne čítať kratšie úryvky z literatúry pre deti a mládež.
- Výrazne recitovať básne, úryvky z prózy.

- Pri čítaní dramatických textov výrazne reprodukovať priamu reč.
2. Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti
- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
  - Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
3. Analytické a interpretačné zručnosti
- Zostaviť osnovu prečítaného textu.
  - Určiť hlavnú myšlienku prečítaného textu.
  - Prerozprávať obsah prečítaného textu.
  - Vyjadriť svoje pocity a zážitky z prečítaného textu.
  - Vyhľadávať, identifikovať v literárnych textoch hlavné a vedľajšie postavy, literárne a jazykové prostriedky, vybrané pojmy a výrazy.
  - Pri jednoduchom rozbere literárnych textov používať literárne pojmy.
  - Hodnotiť postavy literárneho diela, určiť ich vzájomný vzťah.
  - Odlišovať prozaické a básnické texty, umelecké a náučné texty.
4. Tvorivé zručnosti
- Zreprodukovať a zdramatizovať časť rozprávky, poviedky alebo povesti.
  - Na základe vlastnej fantázie dokončiť začatý príbeh vo forme rozprávania, dramatizácie a ilustrácie.
  - Napísať krátky prozaický útvar.
  - Tvorit' jednoduché rýmy.
  - Inscenovať kratší dramatický text.
  - Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
  - Budovať si vlastnú knižnicu.

5. Stratégia vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliadame na obsah vyučovania, na individualitu žiakov a klímu triedy tak, aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa kľúčové kompetencie žiakov pre daný predmet. Pri výučbe slovenského jazyka využívame najmä:

- motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)
- didaktické hry (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)
- problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)
- rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)
- demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností)

- kooperatívne vyučovanie (forma skupinového vyučovania – vyučovanie vo dvojiciach)
- heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)
- dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania)
- výklad učiteľa
- prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru)
- samostatná práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
- projektové, zážitkové vyučovanie

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	Postupy	Formy práce
Opakovanie učiva 3. ročníka	motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov)		individuálna, samostatná práca
Tvorenie slov predponami	didaktické hry (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti)		
Umelecký a vecný text	problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému)		práca vo dvojiciach
Vybrané slová	rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie)		skupinová práca
Spodobovanie	výklad		
Diskusia, názor	beseda		frontálna, hromadná práca
Priama reč	opis		
Interview	pozorovanie		
Slovné druhy	práca s informáciami		práca
Tvorivé písanie	demonštračná metóda (demonštrácia predmetov, javov a činností)		
Opis osoby a literárnej postavy	heuristická metóda (učenie sa riešením problémov)		práca
Reprodukcia rozprávania	dramatizácia (rozvoj vnímania, predstavivosti, pevnej vôle a prežívania)		práca žiakov (s pracovným listom, s počítačom, s internetom)
	výklad učiteľa		
	prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru)		
	projektové metódy		projektové, zážitkové vyučovanie
	skúsenostné, zážitkové metódy		

Slovné druhy		
Plagát		
Opakovanie		

6. Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Učebné zdroje	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje (internet, knižnica, ...)		
Opakovanie učiva 3. ročníka	Hirschnerová, Z., Adame R.: Slovenský jazyk pre 4. roč. ZŠ, Aitec, 2018	Atlas sveta pre deti Encyklopédie	CD prehrávač	Obrázky, výkresy, nástenné mapy	slovníky a jazykové príručky		
Tvorenie slov predponami			DVD prehrávač				
Umelecký a vecný text	Hirschnerová, Z., Adame R.: Pracovný zošit k učebnici Slovenský jazyk pre 4. roč. ZŠ, Aitec, 2013		datapojektor			detské časopisy	
Vybrané slová			interaktívna tabuľa				
Spodobovanie			multimediálny disc, Aitec 2018				
Diskusia, názor	Hirschnerová, Z.: Metodická príručka k súboru Slovenský jazyk pre 4. ročník ZŠ, Aitec, 2012						knihy a encyklopédie
Priama reč	Hirschnerová, Z., Ondráš, M., Filagová, M.: Čítanka pre 4. roč. ZŠ, Príroda, s r. o., 2011 a pracovný zošit						mimočítanková literatúra
Interview							
Slovné druhy	Kovářová, D., Kurtulíková, A.: Mimočítankové čítanie pre 4. ročník						
Tvorivé písanie							
Opis osoby a literárnej postavy			Škoviera, A., Hirschnerová, Z.: Spievanky – vybrané. Pracovný zošit				
Reprodukcia rozprávania							
Slovné druhy							

Plagát				
Opakovanie	Diktáty a pravopisné cvičenia pre 1. stupeň ZŠ			

7. Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Úlohou jazykového vyučovania je naučiť žiakov aktívne ovládať hovorenú i písomnú formu jazykového prejavu. Úlohou učiteľa je, aby umožnil čo najväčšiemu počtu žiakov získať správne gramatické vedomosti, zručnosti a vhodnými cvičeniami zaistoval plynulý prechod zručností na návyky.

Jednotlivé druhy, metódy a formy cvičení, ktoré učiteľ v jazykovom vyučovaní používa, by mali zákonite vyústiť do kontroly a preverovania úrovne získaných vedomostí a návykov žiakov. K základným formám kontroly v jazykovom vyučovaní patrí: **diktát a kontrolná práca /test/, vo vyšších ročníkoch aj písomná práca.**

Diktáty

Základom diktovania sú sluchové vnemy. Pri tomto písaní sa sluchové vnímanie kombinuje so zrakovým vnímaním. Diktáty môžeme rozdeliť podľa rôznych hľadísk:

- podľa účelu: **nácvičné a kontrolné**
- podľa množstva preberanej látky: **špeciálne a všeobecné**
- podľa zostavenia: **izolované slová, spojenia slov, izolované vety, súvislé slohové celky**
- podľa spôsobu práce:

1. výberový diktát 2. diktát s upozornením 3. vysvetľovací diktát 4. tvorivý diktát 5. autodiktát 6. kontrolný /skúšobný/ diktát

/Diktáty 1 – 4 sú určitou formou pravopisných cvičení a patria k nácvičným diktátom./

Nácvičný diktát – má význam v procese zautomatizovania pravopisných zručností. Pri utváraní návyku správne písať sa musí zapojiť sluchové aj zrakové vnímanie, musí sa urobiť predbežný rozbor pravopisných javov, treba zopakovať so žiakmi pravopisné poučky – pritom učiť žiakov pohotovo poučku použiť. Diktát má hodnotu v tom, že si žiaci cvičia pozornosť, bystrosť a pohotovosť.

Pri nácvičných diktátoch sa žiaci cvičia pozorne počúvať diktovaný text, zapamätávať si a opravovať. Zistené chyby z nácvičných diktátov odstraňujeme aj individuálnymi nápravnými cvičeniami. Počet slov v nácvičnom diktáte je zväčša menší ako v kontrolnom. Nemal by obsahovať tie isté slová alebo slovné spojenia, ktoré sa vyskytnú v kontrolnom diktáte. Pred kontrolným diktátom už neopakujeme gramatické ani pravopisné pravidlá, na to slúži nácvičný diktát. Nácvičné diktáty sa neklasifikujú.

Výberový diktát – je časovo úspornejší. Žiaci pri ňom nepíšu celý diktovaný text, ale len slová alebo spojenia slov s nacvičovanými alebo kontrolovanými pravopisnými javmi. Rozhodovanie o výbere slov alebo slovných spojení núti žiaka zaujať k diktátu uvedomelejší a pozornejší prístup.

Diktát s upozornením /videný diktát/ - pri tomto diktáte učiteľ najskôr rozoberie so žiakmi pravopisnú stránku slov alebo viet, tie sa potom napíšu na tabuľu, aby ich žiaci videli správne napísané. Až potom sa slová alebo súvislý text nadiktuje.

Pri predbežnom nácviku pravopisu učiteľ podnecuje aktivitu žiakov tým, že ich vyzve, aby sa pri prvom vypočutí textu sami pýtali na písanie slov, pri ktorých nemajú pravopisnú istotu. Takto si môžu overovať pravopisné vedomosti a obsah pravopisných poučiek. Pri písaní si žiaci pretvárajú sluchový obraz slova na zrakový obraz. Postup: sluchový obraz slova – pravopisné pravidlo – zrakový obraz slova – správne napísanie slova.

Vysvetľovací diktát /diktát s výkladom/ - tvorí prechod medzi nácvičným a kontrolným diktátom. Pri tomto diktáte sa neupozorňuje na javy pred písaním textu, ale až po skončení diktátu sa vysvetlia pravopisné javy, v ktorých žiaci urobili chyby.

Tento druh diktátu sa volá aj polokontrolný a používa sa vtedy, keď učivo s určitou témou blíži ku koncu, keď už možno prejsť k preverovaniu pravopisných návykov kontrolným diktátom. Rozbor textu sa teda robí nie pred diktovaním, ale až po ňom. No jednako i pri vysvetľovacom diktáte musí učiteľ pred nadiktovaním textu zopakovať so žiakmi niektoré, hlavne novšie pravidlá, ktoré žiaci budú musieť použiť pri písaní. Rozbor napísaného textu a oprava chýb bezprostredne po diktáte má ten význam, že žiaci si uvedomujú a opravujú chyby hneď a sami si preverujú svoje vedomosti a zručnosti.

Tvorivý diktát – nie je diktát v pravom slova zmysle, je to práca tvorivého charakteru, blízka slohovej práci. Žiaci píšu kratšie rozprávanie, ale podľa určených oporných bodov. Tieto oporné slová sa vyznačujú tým, že je v nich nejaký pravopisný jav. Žiakom sa vopred uvedú tieto slová, pripomenú sa potrebné pravopisné pravidlá. Niekedy túto prácu môžeme spájať aj s obrázkom /opora pre dej rozprávania/. Pri tomto druhu diktátu musia žiaci čerpať i z vlastnej slovnej zásoby a sami musia štylizovať vety. Je to veľmi náročná úloha, pretože žiaci musia dbať na to, aby sa v ich texte vyskytovali všetky vopred uvedené slová. Tento druh diktátu sa využíva aj ako príprava na samostatnú slohovú prácu, ním sa zabezpečuje pravopisná stránka slohovej práce.

Autodiktát /voľný diktát/ - osobitná a pomerne náročná forma diktátu, je prechodom k reprodukcii. Žiaci si zopakujú pravopisné poučky, ktoré budú musieť použiť pri písaní textu. Až potom učiteľ prečíta text. Ešte pred čítaním upozorní žiakov, aby pozorne vnímali obsah textu a snažili sa ho zapamätať. Učiteľ text prečíta znova, ale pomalšie a s väčšími prestávkami – po myšlienkovu ucelených častiach. Žiaci pozorne počúvajú a na učiteľov pokyn ho začnú písať podľa toho, ako si ho zapamätali. Pri výbere textu je potrebné dbať na rozsah a primeranosť obsahu. Pri kontrole autodiktátu hodnotíme zvlášť memorovanie textu a zvlášť pravopis.

Kontrolný diktát – slúži na kontrolu, na overovanie pravopisných zručností žiakov. Kontrolný diktát je niečo iné ako nácvičný diktát. Nácvičným diktátom sa nacvičuje pravopis, kontrolným diktátom sa kontroluje predpokladaná úroveň pravopisných zručností žiakov. Kontrolný diktát sa zvyčajne klasifikuje. Kontrolným diktátom ako metódou na preverovanie vedomostí a pravopisných zručností môžeme objaviť slabé vedomosti žiakov, nedostatočné zručnosti, a tým sa určí aj smer a obsah ďalšieho pravopisného výcviku. Kontrolný diktát sa niekedy nazýva **samostatný diktát**. /Žiak si počína úplne samostatne, neposkytne sa mu nijaká bezprostredná príprava na správne písanie./

Kontrolný diktát použijeme až vtedy, keď sa už preberie istá pravopisná téma a keď sa už predtým urobí potrebné množstvo nácvičných diktátov a iných pravopisných cvičení. Obsah kontrolného diktátu má pozostávať z prebraného, vysvetleného a precvičeného učiva. Znenie a zameranie KD si vyučujúci vyberá podľa prebraného učiva. Nemajú sa v ňom vyskytovať také javy, o ktorých žiaci ešte nič nevedia. Ak by sa nedali z textu odstrániť, vysvetlíme pravopis týchto slov, napíšeme ich na tabuľu a necháme ich tam aj počas písania diktátu. Text má byť primerane nasýtený pravopisnými a gramatickými javmi. Vety v kontrolnom diktáte by mali na seba nadväzovať, text by mal mať obsah. Kontrolný diktát musí obsahovať **stanovený počet slov** primeraný veku žiakov. Do počtu počítame len plnovýznamové slová.

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

- 1. ročník - 10 - 15 plnovýznamových slov*
- 2. ročník - 20 – 30 plnovýznamových slov*
- 3. ročník - 30 – 40 plnovýznamových slov*
- 4. ročník - 40 – 50 plnovýznamových slov*

POZNÁMKA : Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu .

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov :

Počet a zameranie kontrolných diktátov vo 4. ročníku ZŠ

Počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ
2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Klasifikácia chýb v diktáte:

1. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu, nerozlišujeme malé a veľké chyby.
2. Za jednu chybu sa pokladá tá istá chyba, v tom istom tvare slova, aj keď sa daný tvar slova vyskytne v diktáte viackrát /r_íba, s r_íbou/.

3. Chyba rovnakého významu v rôznych slovách sa počíta ako chyba v ďalšom slove /napr. chlapmy, murármy, .../.

4. Za chybu sa teda počíta:

- nesprávne rozdelené slovo na konci riadka
- nečitateľné písmeno/slovo
- vynechané alebo navyše napísané písmeno/slovo
- nenapísané alebo nesprávne napísané interpunkčné a diakritické znamienko
- priestupok voči pravidlám pravopisu v každej novej situácii /rátame vždy za novú chybu/.

5. Z didaktického hľadiska sa za chybu pokladá len taká chyba, ktorá je urobená v takom pravopisnom jave, ktorého výcvik bol už ukončený. Klasifikovať môžeme len to, čo bolo dostatočne vysvetlené, precvičené a upevnené.

Za chybu sa nesmie pokladať, ak žiak na konci riadka napíše neslabičnú predložku alebo spojku: **a, i, v, s, z, k, u, o**. Nie je to pravopisná chyba. Vo výslovnosti by išlo o chybu, ak by nebola dodržaná splývavá výslovnosť.

6. Znamka za zlú úpravu sa nezaráta do známky z diktátu. Úpravu je vhodné hodnotiť slovne pod známkou.

7. Ak žiak robí v KD stále veľa chýb a dostáva iba nedostatočné, tak mu možno dať v prípade 11 chýb dostatočnú. Ide o kladné motivovanie žiaka, je však potrebné uvedenú výnimku v triede vysvetliť.

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:	
0 – 1 chyba	1
2 – 4 chyby	2
5 – 7 chýb	3
8 – 10 chýb	4
11 a viac chýb	5

Písomné práce

Patria tiež k formám písomnej kontroly získaných vedomostí a zručností. Môžeme ich rozdeliť na:

1. čiastkové /cvičné/ - zisťujeme nimi pochopenie určitej časti preberaného celku

2. overujúce - overujeme nimi pochopenie väčšej časti alebo celého tematického celku

3. kontrolné - preverujeme nimi vedomosti a zručnosti získané počas určitého časového úseku (napr. štvrt'ročné, polročné), obsahujú učivo z viacerých tematických celkov.

Kontrolné práce majú nasledovať až po dôkladnom precvičení a upevnení učiva. Overovať majú základné učivo z preberaných tematických celkov. Počet hodín tematického celku udaný učebnými osnovami musí byť priamoúmerný počtu úloh v kontrolnej práci. Čas venovaný kontrolnej práci určí vyučujúci podľa jej rozsahu, najviac však 40 minút /5 minút treba venovať vysvetleniu postupu/. Metódy a formy si učiteľ

volí individuálne, úlohy musia byť formulované jasne a konkrétne. Oprava a hodnotenie vyplývajú z formy konkrétnej práce. Žiak má byť oboznámený s počtom bodov pri jednotlivých úlohách.

Oprava a hodnotenie vyplývajú z formy konkrétnej práce. Žiak má byť oboznámený s počtom bodov pri jednotlivých úlohách.

- **HODNOTENIE** – na základe súčtu bodov za jednotlivé úlohy vypočíta učiteľ úspešnosť v % pre každého žiaka. Vypočíta priemernú úspešnosť na triedu. Vyčlení žiakov, ktorí sú pod hranicou priemeru a pri oprave sa im venuje individuálne.
- **OPRAVA** – tu je učiteľ povinný ukázať a vysvetliť žiakom správne riešenia jednotlivých úloh kontrolnej práce s dôrazom na úlohy s najnižším % úspešnosti. Po spoločnej oprave by mal každý žiak dokázať vyriešiť totožné úlohy.
- **KLASIFIKÁCIA**

Hodnotenie previerok a didaktických testov

100 – 90%	1
89 – 75%	2
74 – 50%	3
49 – 30%	4
29 – 0%	5

Stupeň 1 /výborný/

Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 /chválitebný/

Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 /dobrý/

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí, ktoré sú predpísané učebnými osnovami, nepodstatné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností sa prejavujú menšie nedostatky. Podstatnejšie

nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou korigovať. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti, grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 /dostatočný/

Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby a myslenie nie je tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa prejavujú nedostatky, grafický prejav je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby vie žiak s pomocou učiteľa korigovať.

Stupeň 5 /nedostatočný/

Žiak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné medzery. Jeho zručnosť vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti má podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky. V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správaní, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa.

Slohové písomné prejavy

Na hodinách slohovej výchovy žiaci preukazujú vedomosti získané na hodinách jazykového vyučovania, čítania, literárnej výchovy a iných predmetov, ktoré kumulujú do svojich jazykových prejavov. Práve tu sa majú možnosť prejavovať mnohé individuálne zvláštnosti žiakov. Preto pracujeme s celou triedou a dbáme o to, aby nezostal ani jeden žiak, ktorý by sa cez hodinu slohovej výchovy neprejavil ústnou alebo písomnou formou.

Úroveň štylistických zručností bude o to kvalitnejšia, ako postupne budú žiaci na sebe, na svojich návykoch a zručnostiach pracovať – od najnižších ročníkov.

Vo 4. ročníku v slohovej výchove hodnotíme, ako vedia žiaci zozbierať a rozčleniť jazykový materiál na úvod, jadro a záver. Sledujeme časovú postupnosť a usporiadanie deja. Oceňujeme štylizáciu prejavu, výber synonym, prirôvaní, personifikáciu. Rozsah priemernej práce je 12 – 15 viet (podľa slohového druhu). Každý písomný prejav žiakov nasleduje vždy po dôkladnej motivácii a ústnej príprave, v ktorej sú zahrnuté invenčné, štylistické a kompozičné cvičenia.

Príklad základného postupu na hodine opravy slohových písomných prejavov:

1. Učiteľ zhodnotí všeobecne všetky práce a poukáže na najčastejšie sa opakujúce chyby.
2. Nechá prečítať niekoľko lepších i priemerných prác, poukáže na zaujímavé i chybné stránky prejavu. Posmelí autorov slabších prác, nikdy ich nezosmiešňuje.
3. Pristúpi k rozboru najčastejších chýb.
4. Najviac času treba venovať štylistickým a kompozičným nepresnostiam vo vyjadrovaní.
5. Typické chyby treba vypísať na tabuľu a spolu so žiakmi vyhladáva výstižnejšie výrazy. Žiaci sa pokúšajú individuálne alebo spoločne štylizovať chybné vety a slovné spojenia.
6. Dôležité je vysvetliť všeobecne i individuálne postup pri oprave slohových prác, ktoré robia potom žiaci individuálne.
7. V závere hodiny ponechá dostatok času na individuálnu opravu a kontrolu.

Pri kontrole a opravách je potrebné využívať jednotný systém korektorských značiek. Hlavne v nižších ročníkoch je potrebné žiakom ukázať aj postup, ako majú žiaci vzniknuté chyby odstrániť. Je dôležité, aby žiaci nehľadali pravopisnú chybu tam, kde majú opraviť nedostatok v štylizácii. Mladším žiakom je vhodné napísať nad dané miesto správny výraz, vetu. Postupne, vo vyšších ročníkoch, to musia žiaci zvládnuť sami. Ak žiak urobil štylistické chyby, opraví celú vetu. Pri chybách v kompozícii musí často prepísať časť práce, pri závažných nedostatkoch aj celú prácu. Oprava slohovej práce žiakom po učiteľovej oprave je dôležitým zakončením celej práce na písomnom jazykovom prejave. Každú opravu, ktorú žiak vykoná, má učiteľ skontrolovať a overiť si, či sa žiak z opravených chýb poučil.

Práve tu má učiteľ veľkú možnosť získať záujem o slohovú výchovu aj zo strany slabších žiakov. Učiteľ si má priebežne všímať činnosť jednotlivcov i celého kolektívu. Kritické pripomienky je dôležité vyjadrovať vždy taktne, aby sa neznižovalo sebavedomie žiakov.

Pri slohových prácach hodnotíme:

- **štylistickú a kompozičnú stránku:** a) úroveň spisovného vyjadrovania
  - b) štylizáciu (výber vhodných výrazov)
  - c) kompozíciu (správne členenie, postupnosť)

- **pravopisnú stránku**

- **úpravu**

Hodnotenie písomných slohových prejavov na I. stupni má prevažne motivačnú funkciu, hodnotíme slovné, neklasifikujeme žiadnu zložku.

Čítanie a literárna výchova

Predmetom hodnotenia a klasifikácie v čítaní a literárnej výchove sú všetky zručnosti, vedomosti a estetické činnosti, ktoré sú uvedené v učebných osnovách pre jednotlivé ročníky. **Podklady na klasifikáciu sa majú získavať prevažne ústnou formou.** Okrem toho možno hodnotiť a klasifikovať výtvarné vyjadrenie žiakov (napr. obrázkovú osnovu, ilustráciu) a ich pohybovú činnosť (dramatizácia, vyjadrenie pohybom).

Klasifikácia literatúry má vychádzať z prioritného postavenia estetickej funkcie jej obsahu, preto najvhodnejším spôsobom klasifikácie sa javí *kombinované klasifikovanie:*

- prostredníctvom *známky* sa klasifikuje úroveň zvládnutia techniky čítania (čitateľské zručnosti), teoretické vedomosti z literatúry,
- *slovne* sa hodnotia čitateľské schopnosti a zručnosti, schopnosť interpretovania, hodnotové činitele i estetické vnímanie (slovné hodnotenie je súčasťou klasifikovania známky).

Kritériá hodnotenia čítania:

Klasifikácia literatúry má vychádzať z prioritného postavenia estetickej funkcie jej obsahu, preto najvhodnejším spôsobom klasifikácie sa javí *kombinované klasifikovanie*: prostredníctvom *známky* sa klasifikuje úroveň zvládnutia techniky čítania (čitateľské zručnosti), teoretické vedomosti z literatúry, *slovne* sa hodnotia čitateľské schopnosti a zručnosti, schopnosť interpretovania, hodnotové činitele i estetické vnímanie (slovné hodnotenie je súčasťou klasifikovania známky).

SJ-Č, LV	1	2	3	4	5
Správnosť čítania	Bez chýb	Malé chyby (pridá, vynechá hlásku)	Malé, ale časté chyby	Časté chyby vo výslovnosti, zamieňanie hlások	Nezvládol techniku čítania
Plynulosť čítania	Plynulé čítanie	Plynulé čítanie	Priemerná plynulosť (nefunkčné prestávky)	Značné nedostatky (hláskuje, slabikuje)	Nezvládol techniku čítania
Výraznosť čítania	Správna intonácia	Drobné chyby v intonácii	Malé, ale časté chyby v intonácii	Veľké, časté chyby v intonácii	Nezvládol techniku čítania
Rýchlosť čítania	Rýchle čítanie (podľa ročníka)	Rýchle čítanie (podľa ročníka)	Priemerná rýchlosť čítania	Slabá rýchlosť čítania	Nezvládol techniku čítania
Tiché čítanie	Tiché čítanie s porozumením	Tiché čítanie s porozumením	Tiché čítanie s nepresným porozumením	Tiché čítanie bez porozumenia	Nezvládol techniku čítania
Porozumenie textu	Rozumie obsahu čítaného	Bez podstatných chýb	Nepresné formulácie pri obsahu	Nerozumie obsahu čítaného	Nerozumie obsahu čítaného
Reprodukcia textu	Samostatná, určí hlavnú myšlienku	Drobné chyby pri reprodukcii	Chyby pri reprodukcii textu	Reprodukuje len za pomoci učiteľa	Nevie samostatne reprodukovať

Osnova prečítaného	Vie samostatne zostaviť osnovu čítaného	Nedopustí sa podstatných chýb	Veľké chyby a nepresnosti	Len za pomoci učiteľa	Nedokáže zostaviť ani s pomocou
Ilustrácia textu	Vie spojiť obsah s ilustráciou	Drobné chyby a nepresnosti	Vecné chyby a nepresnosti	Veľké chyby a nepresnosti	Nedokáže vnímať
Dramatizácia textu	Tvorivo sa zúčastňuje na dramatizácii	Tvorivo sa zúčastňuje na dramatizácii	Zúčastňuje sa s pomocou učiteľa	Zúčastňuje sa s pomocou učiteľa	Nevie sa zapojiť

Kritériá hodnotenia písania:

Predmetom Klasifikácie je písomný prejav žiaka v písankách, ale i pri písaní v ostatných predmetoch. Učiteľ prihliada na celkovú úroveň písomného prejavu žiaka. Písomné práce hodnotí z hľadiska kvalitatívneho, ale i kvantitatívneho so zreteľom na *čitateľnosť, plynulosť a úhladnosť*.

Písanie	1	2	3	4	5
Tvar písmen	Dodržiava normalizované písmo	Malé nedostatky	Väčšie nedostatky	Nesprávny, deformovaný tvar	Deformovaný tvar
Veľkosť písmen	Správna	Správna	Nepravidelná	Nepravidelná	Nedodržiava
Rovnomernosť písma	Dodržiava rovnomernosť písma	Dodržiava rovnomernosť písma	Nerovnomerné písmo	Málo čitateľné písmo	Nečitateľné písmo
Plynulosť písania	Jednot'ážné písanie	Málo prerušované písanie	Prerušované písanie	Často prerušované písanie	Často prerušované písanie
Sklon písma	Správny	Správny	Nepravidelný	Nesprávny, deformovaný	Nesprávny, deformovaný
Hustota a rytimizácia písma	Esteticky pôsobiace písmo	Malé nedostatky	Málo estetické písmo	Neestetické, nečitateľné písmo	Nečitateľné písmo

Úprava písomností	Estetické rozvrhnutie plochy a textu	Malé nedostatky v estetike	Málo úhľadná úprava písomností	Neúhľadná úprava písomností	Neúhľadná úprava písomností
Rýchlosť písania	Požadovaná	Primerané	Priemerná	Podpriemerná	Malá
Odpis textu	Bez chýb	Drobné chyby	Časté malé chyby	Veľké chyby	Veľké chyby
Prepis textu	Bez chýb	Drobné chyby	Časté malé chyby	Veľké chyby	Veľké chyby
Písanie spamäti	Bez chýb	Drobné chyby	Veľké chyby	Nevie	Nevie

Vzhľadom na to, že na väčšine škôl učitelia hodnotia svojich žiakov klasifikáciou, teda známkou, je potrebné, aby dodržiavali metodické pokyny všade rovnako. Prax nám totiž ukazuje, že nie všade dosiahnutá známka v klasifikácii zabezpečuje rovnakú úroveň zvládnutia učiva. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov treba dodržiavať stanovené pravidlá kvôli objektivite a rovnakej náročnosti učiteľov, nesmieme však zabúdať na individuálny prístup pri hodnotení žiakov (okrem známky nešetrite ani pochvalou a povzbudením).

Pri určení metód a foriem hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa učiteľ riadi odporúčaniami CPPPaP. Žiak, ktorý z dôvodu zdravotného znevýhodnenia postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, je hodnotený podľa individuálnych kritérií, čo má potom uvedené v doložke na vysvedčení.

Hodnotenia žiakov počas dištančného vzdelávania

Hodnotenie žiakov počas dištančného vyučovania sa podriaďuje vždy konkrétnemu usmerneniu na hodnotenie žiakov základných škôl v čase mimoriadnej situácie spôsobenej prerušením vyučovania v školách vydaným ministerstvom školstva a zároveň posúdeniu a zváženiu všetkých okolností členmi MZ spoločenskovedných predmetov.

MZ v rámci možností v danej situácii zabezpečí, aby žiaci mali možnosť dosiahnuť postačujúce portfólio podkladov na hodnotenie. Rozsah portfólia si určí učiteľ v každej triede zvlášť s prihliadnutím na individuálne možnosti jednotlivých žiakov a priebežne o ňom žiakov informuje prostredníctvom EduPage. Do portfólia sa zahrňa najmä vypracovanie zadaných domácich úloh a odoslanie na kontrolu v určenom termíne, práca na projektoch, aktívna účasť na online hodinách. Ak budú vytvorené podmienky na dosiahnutie tohto cieľa, žiaci budú hodnotení známkami v súlade s kritériami uvedeného hodnotenia.

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia (dve hodnotiace obdobia) v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka budeme pri ich hodnotení a klasifikácii postupovať podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

8. Učebné osnovy

Oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Počet hodín v ročníku: 7 hodín/ týždenne, 231 hodín/ ročne

Jazyková a slohová zložka (4 hodiny/ týždenne, sloh: 1 hodina/ týždenne (33 hodín ročne), gramatika: 3 hodiny týždenne (99 hodín ročne),				
Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard – žiak vie	Počet hodín	Prierezové témy
GRAMATIKA				
Opakovanie učiva 3. ročníka	Pojmová mapa	Charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy, využívať pojmové mapy pri opakovaní učiva.	7	MDV, OSR
	Delenie hlások. Pravopis po tvrdých, mäkkých a obojakých spoluhláskach. Abeceda. Vybrané slová, dopĺňovanie vybraných slov vo vetách, v slovných spojeniach. Slovné druhy, podstatné mená vlastné, všeobecné, prídavné mená, slovesá, zámená, číslovky Nadpis, členenie textu – úvod, jadro, záver.	Správne rozlišovať spoluhlásky, písať pravopisne správne slova s i/í a y/ý po spoluhláske. Radiť slová podľa abecedy. Ovládať pravopis vybraných a príbuzných slov, správne ho uplatniť v textoch. Dopĺňovanie vybraných slov vo vetách, v slovných spojeniach. Ovládať pravopis vlastných podstatných mien, čísloviek do 30. Vo vetách vyhľadávať podstatné mená, precvičovať pravopis. Rozoznávať ohybné slovné druhy v texte. Vytvoriť k textu vhodný nadpis. Rozdeliť text na úvod, jadro, záver.		ENV, MDV, OSR, OZO

Tvorenie slov predponami	Tvorenie slov predponami, pravopis a výslovnosť predponových odvodením.	Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: - vytvárať nové slová s rôznymi predponami, - uplatniť pravopis predpôn, - identifikovať slabičné a neslabičné predpony, - rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn, používať slová s predponami v texte, - uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyt’ – viť, výr – vír),	3	ENV, OSR, RLK
Vybrané slová – opakovanie, Vybrané slová	Pravopis ďalších vybraných slov Geografické názvy s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske	- uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyt’ – viť, výr – vír), - uplatniť pravopis geografických názvov s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske,	23	ENV, OSR, RLK
Spodobovanie	Delenie hlások na znelé a neznelé Spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfematickom švíku, hranici slov Pravidlá pravopisu a výslovnosť spoluhlásky v, Priama reč, uvádzacia veta, úvodzovky	- rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé, - uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások a neznelých spoluhlások na konci slov, - uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri slova, - uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov, - uplatniť pravopis a výslovnosť spoluhlásky v, - vysvetliť pojem priama reč, - rozoznať priamu reč v hovorenom prejave, - na základe úvodzoviek a uvádzacej vety identifikovať priamu reč v texte, rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči,	16	ENV, RLK
Slovné druhy	Ohybné a neohybné slovné druhy Podstatné mená - vlastné a všeobecné	- rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné, - rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, - uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, - určiť gramatické kategórie podstatných mien,	38	ENV, OSR, RLK, MVD, OZO

<p>Podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov</p> <p>Gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád)</p> <p>Rod, číslo a pád podstatných mien</p> <p>Základný tvar podstatného mena</p> <p>Prídavné mená (rod, číslo, pád)</p> <p>Základný tvar prídavného mena</p> <p>Zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde</p> <p>Zámená</p> <p>Druhy zámen (osobné základné, privlastňovacie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, - určiť jednotné a množné číslo podstatných mien, - vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov, - skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, - určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena, - použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte, <ul style="list-style-type: none"> - určiť rod, číslo a pád prídavných mien, - určiť základný tvar prídavného mena, - určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde, <ul style="list-style-type: none"> - identifikovať zámená v texte, - rozoznať druhy zámen (osobné a privlastňovacie), 			
<p>Číslovky: základné a radové</p> <p>Slovesá</p> <p>Gramatické kategórie slovies</p> <p>časovanie slovies</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii, - identifikovať základné a radové číslovky v texte, - správne skloňovať číslovky, - uplatniť pravopis čísloviek, - určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, - určiť gramatické kategórie slovies (osobu, číslo a čas), - správne časovať slovesá, - správne časovať sloveso byť vo všetkých slovesných časoch, 			<p>RLK, MVD, OZO, DOP</p>
<p>Neohybné slovné druhy príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia</p> <p>Funkcia neohybných slovných</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať neohybné slovné druhy, - vymenovať neohybné slovné druhy, <ul style="list-style-type: none"> - určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, 		<p>12</p>	<p>RLK, MVD, OZO, OSR, ENVI</p>

	<p>druhov vo vete</p> <p>Príslovky</p> <p>Predložky pravopis predložiek a ich správna výslovnosť</p> <p>Spojky najfrekventovanejšie spojky (a, ale, keď, aby, že ...)</p> <p>Častice</p> <p>Citoslovčia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať neohybné slovné druhy v texte, - vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?, - identifikovať predložky v texte, - uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami, - identifikovať spojky v texte, - vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú, - rozoznať v texte častice a citoslovčia, - určiť funkciu častíc a citosloviec, - vymenovať najfrekventovanejšie výrazy súhlasu, nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...), - používať častice a citoslovčia v ústnej a písomnej komunikácii, 		
SLOH				
<p>Umelecký a vecný text</p> <p>Kľúčové slová</p> <p>Osnova v umeleckom a náučnom texte (písomne)</p> <p>Tvorivé písanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem umelecký a vecný text, - prakticky rozoznať umelecký a vecný text, - vysvetliť pojem kľúčové slová, - identifikovať kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte, - porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh, - napísať osnovu, - zreprodukovať text podľa napísanej osnovy, - napísať krátky umelecký text, - napísať krátky vecný text, 	6	<p>RLK, MVD, OZO, MEV, OSR</p>	
<p>Diskusia</p> <p>Názor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem diskusia, - diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom, - vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, - dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie, - primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu, - prejaviť vlastný názor primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami na konfliktnú situáciu, - poznať niektoré stratégie riešenia konfliktu, 	7	<p>OSR, MEV, MVD</p>	

<p>Opis osoby (ústne, písomne)</p> <p>Interview (cielený rozhovor)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať podľa predlohy osobu, - vymenovať charakteristické črty opisovanej osoby: vonkajšie, vnútorné (charakterové), - opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa), - v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania, - vysvetliť pojem interview, - písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview, - zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti, 	<p>8</p> <p>4</p>	<p>OSR</p> <p>MVD, MEV, OSR, DOP</p>
<p>Reprodukcia rozprávania časová postupnosť deja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, - dodržiavať časovú postupnosť deja, - napísať dejovú postupnosť rozprávania, - písomne priradiť správne nadpisy k dejujkej osnove, 	<p>4</p>	<p>RLK, MVD, OZO, MEV, OSR</p>
<p>Plagát</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnými slovami charakterizovať plagát, - rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa, - vytvoriť jednoduchý plagát k aktuálnej udalosti. 	<p>4</p>	<p>RLK, MVD, OZO, MEV, OSR, TPPZ</p>

Čítanie a literatúra (3 hodiny/ týždenne, 99 hodín/ ročne)			
Obsahový štandard	Výkonový štandard – žiak vie	Počet hodín	Prierezové témy
Náučná literatúra diagramy a grafy Umelecká literatúra Divadlo, divadelná hra	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať informácie uvedené v texte nepriamo, - tvoriť otázky k informáciám uvedeným v texte nepriamo, - identifikovať v texte diagramy a grafy, - prečítať diagramy a grafy v náučnom texte, - určovať podľa diagramu alebo grafu pomerné zastúpenie jednotlivých položiek, - v texte navzájom odlišiť umeleckú a náučnú literatúru, - čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu, artikuláciu, - naspamäť zarecitovať jednu/viac básní, - predniesť kratšie prozaické dielo, - charakterizovať divadlo, divadelnú hru, - účinkovať v divadelnej hre, ktorú nacvičí učiteľ so žiakmi v triede, v škole, - dbať na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch, - poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle, 	45	OSR MUV MEV TPPZ OŽP FIG ENV DOV
Rozhlas, televízia, film, kino Prepojenie literatúry s filmovou, televíznou a divadelnou tvorbou	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlišiť, - poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované, - rozprávať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal, - vymenovať hlavné postavy z detského filmu, - opísať vzťahy medzi filmovými postavami, - poznať spoločenské pravidlá správania sa v kine, 	10	OSR MUV MEV TPPZ
Dialóg Mimojazykové prostriedky (gestikulácia, mimika)	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem dialóg, poznať koľko osôb na ňom participuje, - identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením, - zrealizovať dialóg so spolužiakom, použiť primeranú gestikuláciu, mimiku, 	10	OSR MUV MEV
Kapitola	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem kapitola, - rozoznať v knihe kapitoly, 	2	ENV DOV
Bájka Bájka v svetovej literatúre (Ezop)	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem bájka, - vyhľadať bájky z rôznych zdrojov (kníh, internetu), - čítať bájku so zameraním na výrazný prednes priamej reči, - pokúsiť sa o dramatizáciu bájky, - vlastnými slovami hovoriť ponaučenie vyplývajúce z bájky, 	22	OSR MUV MEV

Bájka v slovenskej literatúre (J. Záborský)	- poznať mená autorov bajok slovenskej a svetovej literatúry,		
Komiks Dejová postupnosť v komikse (text umiestnený v bublinách, uprostred textu, na okrajovej časti obrázku) Pojmové mapy	- vysvetliť pojem komiks, - čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť, - zoradiť obrázky podľa debovej postupnosti, - nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text, - charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy, - samostatne porozprávať o danej téme prostredníctvom pojmovej mapy, - tvoriť v skupine pojmové mapy výberom z ponuky slov, slovných spojení.	10	OSR MUV MEV TPPZ OŽP FIG

Legenda:

OSR - osobnostný a sociálny rozvoj

MUV - multikultúrna výchova

ENV - environmentálna výchova

MEV - mediálna výchova

TPPZ - tvorba projektu a prezentačné zručnosti

OŽZ - ochrana života a zdravia

DOV - dopravná výchova a výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

FIG - finančná gramotnosť

Aktualizovala: PaedDr. Bibiána Juríková, september 2022